

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002629

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-07-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ по ДНУ № 1142-с від 20.09.2024

р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сосков Роман Романович

2. Roman Soskov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 27-08-2024

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 08.051.102 ID 6479 Сосков Р.Р.

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.77.21, 10.77.23, 10.77.25

Тема дисертації:

1. Проблеми кримінальної відповідальності за перешкоджання професійній журналістській діяльності
2. Problems of criminal responsibility for obstructing professional journalistic activity

Реферат:

1. У дисертації на теоретико – прикладному та правозастосовному рівні і вперше в Україні комплексно наведена кримінально – правова характеристика відповідальності за перешкоджання професійній журналістській діяльності як в умовах мирного часу, конфліктних зон та зон підвищеної небезпеки, особливих умовах збройних конфліктів та сформовані на підставі цілісної системи наукових знань і досвіду правозастосування і заходів кримінально – правової охорони стратегічні і тактичні засади протидії відтворенню на національному рівні в Україні та міжнародному рівні злочинів проти журналістів, їх близьких та сімей та професійної журналістської діяльності. Адже ця проблематика є вкрай актуальною, оскільки у світі зростає стурбованість зростанням кількості арештів, затримань, ув'язнень, переслідувань і навіть вбивств журналістів, які є злочинами проти свободи преси за причини безкарності злочинного перешкоджання

професійній журналістській діяльності і злочинів проти журналістів, які вимагають консолідації зусиль і впровадження стратегічних моделей кримінально – правової і загальної соціальної протидії. У першому розділі розглядається історичний поступ розвитку преси в суспільстві як четвертої влади світу, методологічні засади та теоретичні підходи, розробленість проблематики вільних медіа та журналістів у розвитку суспільних відносин, формуванні атмосфери правопорядку і демократії, підтриманні цінностей гуманістичного розвитку людства, її важливості у фокусі кримінологічної науки. Також обговорюється конкретна роль ЗМІ для держави, політики та суспільства, її соціально – гуманістична та правова цінність як засобу соціального контролю при забезпеченні реалізації прав і свобод людини, правового ладу, верховенства права і збереження і сталого розвитку демократії і цивілізаційного поступу людства. Адже це зазначено у стратегічних цілях сталого розвитку, задекларованого під егідою ООН. Визначено важливість вільної преси, безпечної роботи журналістів та безперешкодної законної журналістської діяльності, як об'єкту кримінально – правової охорони. Виявлено причини злочинних замахів на журналістів та їх професійну законну журналістську діяльність в Україні та у світі і кримінологічні засади причинності цих злочинів, механізму їх детермінації, стан і сучасний вимір кримінальних правопорушень проти журналістів і масштаби злочинного перешкоджання законній професійній журналістській діяльності. У другому розділі удосконалено розуміння об'єкта та суб'єкта злочину проти журналіста, детально та критично розглянуті дві ключові категорії складу злочину проти журналіста, його близьких та сімей та професійної журналістської діяльності, а саме об'єктивна (*actus reus*) та суб'єктивна сторони (*mens rea*), як у континентальній так і у англо – американській системах права, наведені основні різновиди злочинів проти журналіста, його близьких та сімей та професійної журналістської діяльності, наведені авторські тлумачення родових та видових об'єктів злочину в контексті кримінального кодексу України, загальний родовий об'єкт злочину проти журналіста, його близьких та сімей та професійної журналістської діяльності в широкому теоретико – прикладному контексті. Розвинуто дискусію щодо двооб'єктності злочинів проти журналістів, об'єднаних у спеціальному Розділі XV Особливої частини Кримінального кодексу України, розширено простір наукової дискусії щодо предметного складу цього типу злочину та запропоновані шляхи вдосконалення кримінального законодавства в частині 2 статті 22 КК України, понизивши вік кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з посяганням на життя та здоров'я журналістів, їх близьких, членів їх родин у зв'язку з виконанням їх законної професійної журналістської діяльності. Враховано сучасне законодавче концептуальне наближення заходів захисту і міри відповідальності за злочини проти журналіста до злочинів проти співробітника правоохоронного органу. Третій розділ присвячений науково – методичному формуванню моделі стратегічно зорієнтованого механізму протидії злочинам проти журналіста, його близьких, сім'ї та джерел інформації, розробці кримінологічних засад притягнення до кримінальної відповідальності за перешкоджання професійній журналістській діяльності та протидії злочинам проти журналістів, їх близьких, сімей та законної професійної журналістської діяльності на національному вітчизняному та міжнародному рівні як у мирний час, в умовах зон підвищеної конфліктності, небезпеки і під час військових дій. Особливу увагу приділено подальшому розвитку та обґрунтуванню конкретних шляхів міжнародно – правової кооперації задля посилення міжнародної відповідальності юридичних осіб та держав, як суб'єктів, на які націлений кримінально – правовий вплив та відповідні санкції за кримінальні правопорушення проти журналістів та законної професійної журналістської діяльності, порушення взятих на себе міжнародно – правових обов'язків захисту прав і свобод людини та свободи слова в мирний час та під час збройних конфліктів і ведення війни.

2. The dissertation at the theoretical-applied and law-enforcement level and for the first time in Ukraine comprehensively presents the criminal-legal characterization of responsibility for obstructing professional journalistic activity both in peacetime, conflict zones and zones of increased danger, special conditions of armed conflicts and formed on the basis of a holistic system of scientific knowledge and experience of law enforcement and measures of criminal and legal protection, strategic and tactical principles of combating the reproduction of crimes against journalists, their relatives and families, and professional journalistic activities at the national level in Ukraine and internationally. After all, this problem is extremely relevant, because the world is increasingly

concerned about the growing number of arrests, detentions, imprisonments, persecutions and even murders of journalists, which are crimes against freedom of the press for the reasons of impunity for criminal obstruction of professional journalistic activities and crimes against journalists, which require consolidation efforts and implementation of strategic models of criminal - legal and general social countermeasures. The first chapter examines the historical progress of the development of the press in society as the fourth power of the world, methodological principles and theoretical approaches, the elaboration of the problems of free media and journalists in the development of social relations, the formation of an atmosphere of law and order and democracy, the support of the values of humanistic development of mankind, its importance in the focus of criminological science. Also discussed is the specific role of mass media for the state, politics and society, its socio-humanistic and legal value as a means of social control in ensuring the realization of human rights and freedoms, the legal system, the rule of law and the preservation and sustainable development of democracy and civilizational progress of mankind. After all, this is stated in the strategic goals of sustainable development, declared under the auspices of the United Nations. The importance of a free press, safe work of journalists and unobstructed legal journalistic activity as an object of criminal and legal protection is determined. The causes of criminal attacks on journalists and their professional legal journalistic activity in Ukraine and in the world and the criminological principles of the causality of these crimes, the mechanism of their determination, the state and modern dimension of criminal offenses against journalists and the scale of criminal obstruction of legal professional journalistic activity have been revealed. In the second chapter, the understanding of the object and subject of the crime against the journalist is improved, two key categories of the composition of the crime against the journalist, his relatives and families and professional journalistic activity are examined in detail and critically, namely objective (actus reus) and subjective elements (mens rea), both in the Continental and in the Anglo-American legal systems, the main types of crimes against the journalist, his relatives and families and professional journalistic activities are given, the author's interpretations of the generic and specific objects of the crime in the context of the criminal code of Ukraine are given, general generic object of the crime against the journalist, his relatives and families and professional journalistic activity in a broad theoretical and applied context. The discussion on the two-objective nature of crimes against journalists, combined in the special Chapter XV of the Special Part of the Criminal Code of Ukraine, has been developed, the scope of the scientific discussion on the substantive composition of this type of crime has been expanded, and ways of improving the criminal legislation in Part 2 of Article 22 of the Criminal Code of Ukraine by lowering the age of criminal liability for crimes related to encroachment on the life and health of journalists, their relatives, and members of their families in connection with the performance of their legitimate professional journalistic activities. The modern legislative conceptual approximation of protection measures and the degree of responsibility for crimes against a journalist to crimes against a law enforcement officer is taken into account. The third chapter is devoted to the scientific and methodical formation of a model of a strategically oriented mechanism for combating crimes against journalists, their relatives, family and sources of information, the development of criminological principles for bringing to criminal responsibility for obstructing professional journalistic activity and combating crimes against journalists, their relatives, families and legitimate professional journalistic activity at the national domestic and international level, both in peacetime.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Сосков Р.Р. Монографія. Проблеми кримінальної відповідальності за перешкоджання професійній журналістській діяльності. Дніпро: Ліра, 2024. 296 с. ISBN: 978-966-981-894-2
- 2. Сосков Р.Р. Проблеми кримінальної відповідальності за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Держава та регіони. Серія: Право. 2023. № 4. С 139-145
http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/4_2023/24.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.22>
- 3. Сосков Р.Р. Співвідношення публічно – правової державної та індивідуальної кримінальної відповідальності за перешкоджання професійній журналістській діяльності та злочини проти журналістів. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки». 2023. Том 34 (73) № 6. С.91-101. 2023.
https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/6_2023/15.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.6/15>
- 4. Сосков Р.Р. Проблеми застосовності міжнародно – правової та екстериторіальної юрисдикції у притягненні до кримінальної відповідальності за перешкоджання професійній журналістської діяльності і злочини проти журналістів. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2020. № 4. С. С.23-28. 2020. http://apnl.dnu.in.ua/4_2020/6.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/39221542>
- 5. Сосков Р.Р. «Правові гарантії незалежної діяльності журналістів в Україні» // Матеріали XII міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права» 9-10 жовтня 2020 р. м. Дніпро, Україна. С. 115-116 URL: 13_Sucasn_stan_ta_persp_rozv_derz_i_prava.pdf (dnu.dp.ua)
- 6. Сосков Р.Р. “Вплив перешкоджання журналістській діяльності на свободу слова та демократію”// Національна парадигма правового розвитку сучасної України: збірник тез Всеукраїнського науково-практичного юридичного форуму (Дніпро, 18 травня 2023 р.). Дніпро: Ліра, 2023. 350 с , с. 343-346 URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/new_NACIONALNA%20PARADIGMA.pdf
- Сосков Р.Р. «Міжнародний досвід і практика щодо кримінальної відповідальності за порушення журналістських прав» // Забезпечення принципів поваги, захисту та реалізації прав дитини у цифровому середовищі: [збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Дніпро, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, 23 листопада 2023 р.]. Дніпро: Ліра, 2023. 357 с., с. 353-354 URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/new_Zbirnyk_Konf_Zahyst%20prav_dytyny_v_cifro

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнякова Тетяна Всеволодівна

2. Tetiana Korniakova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5993-0745

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=XJi7wAUAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221598895>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лєгеца Євген Олександрович
2. Yevhen Leheza

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9134-8499

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200152533>;
https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&view_op=list_works&gmla=AJsN-F6-8raQldwdgZZDLws8CjEBk3Wg4wtCj_jurDI4X15zjEOUI6lRxmDvOewvSU8Vl5OMmBvQ-B_tge7RPkqqZIk0PnWUJrmZ00TtPY-v_ZW0LkO_9xMSxEAQez6yskHPZeJrdZTAjvKFusiPORb84yVzXAYJBQ&user=lkOZEFkAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 2/4, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідківська Галина Василівна
2. Halyna Didkivska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1714-4804

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=XpRHrWwAAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221518022>

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сачко Олександр Васильович

2. Oleksandr Sachko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7581-2837

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com/citations?user=zYNTHRcAAAAJ&hl=en>;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211313094>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алексеєнко Ігор Григорович

2. Ihor Aliksieienko

Кваліфікація: д. політ. н., к. ю. н., професор, 12.00.01, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=lrL3F64AAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate;

<https://publons.com/researcher/2011399/igor-alexeenko/>; <https://orcid.org/0000-0003-2465-7499>;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210788309>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 72, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соколенко Ольга Леонідівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соколенко Ольга Леонідівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дриголь Олександра Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна